

Borštnikov prstan 2007: Silva Čušin

Obrazložitev

Silva Čušin je med srednjo generacijo slovenskih dramskih igralk nedvomno najbolj izrazita karakterna igralka. To svojo temeljno igralsko karakteristiko je začela oblikovati že na začetku svoje strme kariere, kot karakterna igralka pa se je v močnem ansamblu osrednjega nacionalnega dramskega gledališča dokončno uveljavila z vlogo Marije Stuart v istoimenski Schillerjevi drami.

Igra Silve Čušin izhaja iz navidez hladne, zadržane, skoraj nekoliko v distanci oblikovane interpretacije, kot da igralka ustvarjani lik nenehno motri, ga v slehernem trenutku reflektira ter s tem svojo igro intenzivira, upodablja odsko usodo pa pogloblja. Je moderna igralka, ki združuje prodorno inteligenco in emocionalno moč. Za njeno igro je značilna disciplinirana, vselej kultivirana raba zunanjih izrazil ob sočasnem izjemno intenzivnem notranjem naponu, nadalje izostren posluš za občuteno oblikovanje detajla ter nepomirljivo iskanje, zahteva po oblikovanju celovitega lika, kompleksne človeške usode. Je igralka, ki jo vodi tako sla po ponovnem ustvarjanju lika kot tudi zahteva po sočasni razumski distanci.

Silva Čušin je človeško polna, igriva in iskriča. Igralko krasi čista lega glasu, ki mu osnovno barvo daje rahlo zatemnjeni, mehki alt. Tem prirojenim darovom dodaja visoko profesionalne kriterije: poglobljen pristop k študiju, zahtevo po logični utemeljenosti vloge, čemur sledi postopno, sistematično oblikovanje upodabljanega lika. Njen odski govor je vselej jasen, saj raste iz smiselno utemeljene interpretacije, oblikovanje vloge pa je vseskozi tesno povezano z odnosom do lika, ki ga igra partner. Povsem se zaveda, da igralec transformacije ne gradi s pomočjo zunanjih izrazil, ampak je ta igralčeva sposobnost utemeljena v postopnem prodiranju v način mišljenja, čustvovanja, reagiranja upodabljanega odskega lika. Igra Silve Čušin je zgrajena na temeljnem postulatu moderne igre, ki pravi, da mora igralec začutiti svoje lastno življenje znotraj lika, ki ga interpretira.

V skoraj treh desetletjih svoje profesionalne kariere je Silva Čušin na gledališkem odru, na filmu in na televiziji oblikovala preko šestdeset vlog. Široko paleto zahtevnih vlog klasičnega in modernega repertoarja je ustvarila na odrih slovenskih gledališč od Gleja preko Mestnega gledališča ljubljanskega do Slovenskega narodnega gledališča, Drame v Ljubljani, katerega članica je. V tem velikem, v igralskem pogledu zahtevnem opusu, je kar osemnajst vlog iz klasične in sodobne slovenske dramatike. Med temi je deset krstnih uprizoritev, večina njih sodi med interpretacijsko izjemno zahtevne poetične drame; Silva Čušin je njih nepogrešljiva, suverena interpretinja visokega poetskega jezika, znotraj katerega oblikuje občuteno prizemljene človeške usode in tako ustvarja vrhunce čistega umetniškega doživetja.

V zrelem ustvarjalnem obdobju dodaja Čušinova svojemu talentu in bogatim igralskim izkušnjam tudi vse večjo analitično sposobnost in prodornost. Vendar se ne zaustavlja zgolj na ravni racionalnega spoprijemanja z vlogo. Svoje like prežema z veliko občutljivostjo, prodira v njihove najgloblje skrivnosti, in kar najbolj prepričljivo razkriva njihove šibkosti in ranljivosti ter njihova čustva. Pri tem jo vodi izrazito moderno gledanje na človeka, ki je na videz zmagoviti stvaritelj civilizacije, v resnici pa je še zmeraj šibko in pogosto prestrašeno bitje. S takšnim osnovnim izhodiščem ustvarja Silva Čušin na odru zelo različne, a zmeraj zanimive, polnokrvne podobe ženske.

Borštnikovo srečanje je zlasti v zadnjih letih lahko sledilo igri Silve Čušin v tistih ustvarjalno zanimivih, a hkrati tudi skrajno zahtevnih nalogah, ki od igralca terjajo hitre prehode od oblikovanja klasične, psihološko utemeljene vloge, k moderni igri hitrih menjav razpoloženj in stanj.

Silva Čušin se je uveljavila tudi kot televizijska in filmska igralka. Na nedavno končanem Festivalu slovenskega filma je za igro v novem slovenskem filmu Estrelita prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo.

V trenutku ko dramska igralka Silva Čušin prejema najvišje slovensko igralsko priznanje za dosežke v igralski umetnosti – Borštnikov prstan, žive na odru Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani tri njene velike igralske stvaritve: subtilno izrisana Genia Hofreiter v Schnitzlerjevi Prostrani deželi, nadalje v silovitem nemiru in strasti oblikovana Helene Alving v Ibsenovih Strahovih, v Williamsovi drami Orfej se spušča pa je s humorjem in bolečino zaznamovana lady Torrance, ženska, ki se iz pepela svojega zakona prebuja v ljubezen in življenje.

Različne, vselej izjemne igralske kreacije, uvrščajo Silvo Čušin med vrhunske igralko, v pravem pomenu besede ustvarjalke sodobne gledališke umetnosti na Slovenskem.

Jernej Novak